

قانون تصویب کنوانسیون ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک و توصیه نامه مکمل آن

ماده واحده-

کنوانسیون ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک و توصیه نامه مکمل آن به شرح پیوست تصویب و به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود اسناد تصویب را تودیع نماید .

تبصره ۱- فهرست انواع کارهای مضر موضوع بند (ت) ماده (۳) کنوانسیون توسط وزارت کار و امور اجتماعی با هماهنگی وزارتخانه های بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و صنایع و معادن و جهاد کشاورزی و کانون انجمن های صنفی کارفرمایان و کانون شوراهای اسلامی کار تهیه و برای تصویب به هیات وزیران ارایه خواهد شد .

تبصره ۲- اشخاصی که کودکان را به کارهای موضوع بند (ت) ماده (۳) کنوانسیون بگمارند ، مشمول مجازات های ماده (۱۷۲) قانون کار- مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام- می باشند و پروانه کار آنها توسط دستگاه ذی ربط به صورت موقت لغو خواهد شد . در خصوص سایر بندهای ماده (۳) طبق قوانین موضوعه خواهد بود .

آیین نامه اجرایی این تبصره که متضمن موارد اشتغال افراد از شانزده سال به بالا در کارهای موضوع بند (ت) ماده (۳) کنوانسیون نیز می باشد ، توسط وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و صنایع و معادن تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۳- وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و صنایع و معادن مسئولیت اجرای این کنوانسیون و توصیه نامه مکمل آن و نیز نظارت بر اعمال این مقررات را در کارگاه ها بر عهده دارند و برنامه های اجرایی را طراحی و با هماهنگی و موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به دستگاه های اجرایی ابلاغ خواهد کرد .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیوست شماره (۱)

کنوانسیون ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار با دعوت هیات مدیره دفتر بین المللی کار هشتاد و هفتمین اجلاس خود را در تاریخ اول ژوئن ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸/۳/۱۱ هجری شمسی) در ژنو برگزار نمود و با توجه به نیاز به تصویب اسناد جدید به منظور ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک، به عنوان اولویت عمده برای اقدام ملی و بین المللی، از جمله همکاری و مساعدت بین المللی برای اجرای کنوانسیون حداقل سن برای پذیرش اشتغال، مصوب سال ۱۹۷۳ میلادی (۱۳۵۲ هجری شمسی) که کماکان اسناد اساسی در زمینه کار کودک می باشند، و با توجه به این که محو موثر بدترین اشکال کار کودک مستلزم اقدام فوری و جامع با در نظر داشتن اهمیت آموزش و پرورش پایه ای رایگان و نیاز به دور ساختن کودکان مورد نظر از تمامی این نوع کارها و تامین بازپروری و سازگاری اجتماعی آنها ضمن توجه به نیازهای خانواده های آنها می باشد، و با یادآوری قطعنامه مربوط به محو کار کودک مصوب کنفرانس بین المللی کار در اجلاس هشتاد و سوم آن در سال ۱۹۹۶ میلادی (۱۳۷۵ هجری شمسی)، و با پذیرش این که کار کودکان تا حد زیادی معلول فقر است و این که راه حل دراز مدت در رشد پایدار اقتصادی منتهی به پیشرفت اقتصادی اجتماعی، به ویژه تسکین فقر و آموزش و پرورش همگانی، قرار دارد، و با یادآوری کنوانسیون حقوق کودک مصوب ۲۰ نوامبر ۱۹۸۹ میلادی (برابر با ۱۳۶۸/۸/۲۰ هجری شمسی) مجمع عمومی سازمان ملل متحد، و با یادآوری اعلامیه سازمان بین المللی کار در مورد اصول و حقوق اساسی کار و سند تکمیلی آن، مصوب هشتاد و ششمین اجلاس کنفرانس بین المللی کار در ۱۹۹۸ میلادی (۱۳۷۷ هجری شمسی)، و با یادآوری این که برخی از بدترین اشکال کار کودک موضوع سایر اسناد بین المللی هستند، به ویژه کنوانسیون کار اجباری ۱۹۳۰ میلادی (۱۳۰۹ هجری شمسی)، و کنوانسیون مکمل سازمان ملل متحد در زمینه لغو بردگی، تجارت برده، و نهادها و شیوه های مشابه بردگی ۱۹۵۶ میلادی (۱۳۲۵ هجری شمسی)، و با تصمیم به تصویب برخی پیشنهادها در رابطه با کار کودک که چهارمین بند از دستور کار اجلاس است، و با عزم به این که این پیشنهادها

شکل کنوانسیون بین المللی به خود بگیرد ، کنوانسیون زیر را که می تواند به عنوان کنوانسیون بدترین اشکال کار کودک ، ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸ هجری شمسی) ، خوانده شود در هفدهمین روز ژوئن سال یک هزار و نهصد و نود و نه میلادی (۱۳۷۸/۳/۲۷ هجری شمسی) تصویب می نماید .

ماده ۱- هر عضوی که این کنوانسیون را تصویب می کند باید اقدامات فوری و موثری را برای تامین ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک به عنوان موضوعی فوری اتخاذ نماید.

ماده ۲- از نظر این کنوانسیون ، اصطلاح (کودک) در مورد کلیه اشخاص کمتر از (۱۸) سال به کار برده می شود .

ماده ۳- از نظر این کنوانسیون ، اصطلاح (بدترین اشکال کار کودک) شامل موارد زیر است :

الف- کلیه اشکال بردگی یا شیوه های مشابه بردگی ، از قبیل فروش و قاچاق کودکان ، بندگی به علت بدهی و رعیتی و کار یا زور یا اجباری ، از جمله استخدام به زور یا اجباری کودکان برای استفاده در درگیری مسلحانه .

ب- استفاده ، فراهم کردن یا عرضه کودک برای روسپی گری ، تولید زشت نگاری یا اجراهای زشت نگارانه .

پ- استفاده ، فراهم کردن یا عرضه کودک برای فعالیت های غیر قانونی ، به ویژه برای تولید و قاچاق موادمخدر به گونه ای که در معاهدات بین المللی مربوط تعریف شده اند .

ت- کاری که به دلیل ماهیت آن یا شرایطی که در آن انجام می شود ، احتمال دارد برای سلامتی ، ایمنی یا اخلاقیات کودکان ضرر داشته باشد.

ماده ۴-

۱- انواع کارهای موضوع بند (ت) ماده (۳) در قوانین یا مقررات ملی یا وسط مقام صلاحیت دار ، پس از مشاوره با سازمان های کارفرمایی و کارگری مربوط ، با در نظر گرفتن معیارهای بین المللی مربوط ، به ویژه بندهای (۳) و (۴) توصیه نامه بدترین اشکال کار کودک ، ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸ هجری شمسی) تعیین خواهند شد .

۲- مقام صلاحیت دار پس از مشاوره با سازمان های کارفرمایی و کارگری مربوط ، وجود یا عدم وجود کارهایی که به این ترتیب تعیین شده اند را مشخص خواهد کرد .

۳- فهرست انواع کارهایی که بر اساس بند (۱) این ماده تعیین شده اند به طور ادواری مورد بررسی قرار گرفته و در صورت لزوم ، با مشاوره با سازمان های کارفرمایی و کارگری مربوط ، بازنگری خواهد شد .

ماده ۵- هر عضو پس از مشاوره باسازمان های کارفرمایی و کارگری ، ساز و کارهای مناسبی را برای نظارت بر اجرای مقرراتی که به این کنوانسیون ترتیب اثر می دهند ایجاد یا تعیین خواهد نمود.
ماده ۶-

۱- هر عضو برنامه های اقدام برای محو بدترین اشکال کارکودک را به عنوان یک اولویت طراحی و اجرا خواهد نمود .

۲- این برنامه های اقدام با مشاوره با نهادهای دولتی و سازمان های کارفرمایی و کارگری مربوط و در صورت اقتضا با توجه به نظرات سایر گروه های مربوط طراحی و اجرا خواهد شد .
ماده ۷-

۱- هر عضو کلیه اقدامات لازم را برای تضمین اجراء و اعمال موثر مقرراتی که به این کنوانسیون ترتیب اثر می دهند از جمله پیش بینی ، اعمال مجازات های کیفی یا در صورت اقتضا ، مجازات های دیگر اتخاذ خواهد نمود .

۲- هر عضو با در نظر گرفتن اهمیت آموزش و پرورش در محو کار کودک ، اقدامات موثر و زمان بندی شده ای را برای موارد زیر اتخاذ خواهد نمود :

الف- جلوگیری از به کار گرفته شدن کودکان در بدترین اشکال کار کودک .

ب- فراهم آوردن کمک مستقیم لازم و مناسب برای دور ساختن کودکان از بدترین اشکال کار کودک و برای بازپروری و سازگاری اجتماعی آنها.

پ- تضمین دسترسی به آموزش و پرورش پایه ای رایگان و در صورت امکان و اقتضا ، آموزش حرفه ای ، برای کلیه کودکانی که از بدترین اشکال کار کودک دور می شوند .

ت- تشخیص و دستیابی به کودکان در معرض خطر خاص .

ث- توجه داشتن به وضعیت خاص دختران .

۳- هر عضو مقام صلاحیت دار مسئول اجرای مقرراتی که به این کنوانسیون ترتیب اثر می دهند، تعیین خواهد کرد .

ماده ۸- اعضا اقدامات مناسبی را برای کمک به یکدیگر در ترتیب اثر دادن به مقررات این کنوانسیون از طریق افزایش همکاری و یا کمک بین المللی از جمله برای حمایت از توسعه اجتماعی و اقتصادی ، برنامه های ریشه کن کردن فقر و آموزش و پرورش همگانی اتخاذ خواهند کرد .

ماده ۹- اسناد تصویب رسمی این کنوانسیون برای ثبت به مدیر کل دفتر بین المللی کار ارسال خواهد شد .

ماده ۱۰-

۱- این کنوانسیون فقط در مورد آن دسته از اعضای سازمان بین المللی کار که اسناد تصویب خود را نزد مدیر کل دفتر بین المللی کار ثبت کرده اند ، الزام آور خواهد بود .

۲- این کنوانسیون (۱۲) ماه پس از تاریخی که در آن اسناد تصویب دو عضو نزد مدیر کل ثبت شده باشد ، لازم الاجرا خواهد شود .

۳- پس از آن ، این کنوانسیون برای هر عضو دیگر (۱۲) ماه پس از تاریخ ثبت سند تصویب آن لازم الاجرا خواهد شد .

ماده ۱۱-

۱- عضوی که این کنوانسیون را تصویب کرده است ، می تواند پس از انقضای (۱۰) سال از تاریخی که در آن کنوانسیون در ابتدا لازم الاجرا می شود ، از طریق یادداشتی که برای ثبت به مدیر کل دفتر بین المللی کار ارسال می کند از عضویت انصراف دهد . این انصراف از عضویت تا یک سال پس از تاریخ ثبت آن نافذ نخواهد بود .

۲- هر عضوی که این کنوانسیون را تصویب کرده است و ظرف مدت یک سال متعاقب انقضای دوره ده ساله یاد شده در بند پیشین ، از حق انصراف از عضویت پیش بینی شده در این ماده استفاده نمی کند ، برای یک دوره ده ساله دیگر متعهد خواهد بود و پس از آن می تواند با انقضای هر دوره ده سال تحت شرایط پیش بینی شده در این ماده از عضویت در این کنوانسیون انصراف دهد .

ماده ۱۲-

۱- مدیر کل دفتر بین المللی کار ، تمامی اعضای سازمان بین المللی کار را از ثبت تمامی اسناد تصویب و اسناد انصراف از عضویت ارسالی از سوی اعضای سازمان آگاه خواهد کرد .

۲- مدیر کل در هنگام آگاه نمودن اعضای سازمان از ثبت دومین سند تصویب ، توجه اعضای سازمان را به تاریخی که در آن کنوانسیون لازم الاجرا خواهد شد ، معطوف خواهد نمود .

ماده ۱۳- مدیر کل دفتر بین المللی کار جزییات کامل تمامی اسناد تصویب و اسناد انصراف از عضویت را که طبق مفاد ماده پیشین نزد مدیر کل به ثبت رسیده است ، برای ثبت طبق ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل متحد به دبیر کل سازمان ملل متحد دبیر کل سازمان ملل متحد ارسال خواهد کرد .

ماده ۱۴- هیات مدیره دفتر بین المللی کار ، هر زمان که لازم تشخیص دهد ، گزارشی در مورد کارایی این کنوانسیون را به کنفرانس عمومی ارائه و ضرورت قرار دادن موضوع تجدید نظر کلی یا جزیی آن در دستور کار کنفرانس را بررسی خواهد کرد .

ماده ۱۵-

۱- چنانچه کنفرانس با تجدید نظر کلی یا جزیی این کنوانسیون ، کنوانسیون جدیدی را تصویب کند ، در این صورت جز در صورتی که کنوانسیون جدید به گونه دیگری پیش بینی نکرده باشد :
الف- علیرغم مفاد ماده (۱۱) فوق ، چنانچه و زمانی که کنوانسیون تجدید نظر شده جدید لازم الاجرا شود تصویب کنوانسیون جدید توسط یک عضو از نظر قانونی ، متضمن انصراف فوری از عضویت در این کنوانسیون خواهد بود .

ب- این کنوانسیون از تاریخ لازم الاجرا شدن کنوانسیون تجدید نظر شده جدید ، برای تصویب اعضا مفتوح نخواهد بود .

۲- این کنوانسیون در هر صورت برای اعضای که آن را تصویب کرده اند اما کنوانسیون تجدید نظر شده را تصویب نکرده اند ، با شکل و محتوای واقعی آن معتبر باقی می ماند .

ماده ۱۶- نسخه های انگلیسی و فرانسوی این کنوانسیون از اعتبار یکسان برخوردار می باشند .

مواد یاد شده فوق متن معتبر کنوانسیون است که به اتفاق آرا به وسیله کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار در جریان هشتاد و هفتمین اجلاس آن که در ژنو برگزار شد و در تاریخ ۱۷ ژوئن ۱۹۹۹ میلادی (۳/۲۷/۱۳۷۸ هجری شمسی) خاتمه یافت ، تصویب شد .

توصیه نامه ممنوعیت و اقدام فوری برای ممنوع‌ترین اشکال کار کودک

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار ، با دعوت هیات مدیره دفتر توافق های بین المللی کار هشتاد و هفتمین اجلاس خود را در تاریخ اول ژوئن ۱۹۹۹ میلادی (۱۱/۳/۱۳۷۸ هجری) شمس در ژنو برگزار نمود ، و با تصویب کنوانسیون بدترین اشکال کار کودک ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸ هجری شمسی) ، و با تصمیم به تصویب برخی پیشنهادهای در ارتباط با کار کودک ، که چهارمین بند از دستور کار اجلاس است ، و با عزم به این که این پیشنهادهای شکل توصیه نامه مکمل کنوانسیون بدترین اشکال کار کودک ، ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸ هجری شمسی) خوانده شود ، در هفدهمین روز ژوئن سال یک هزار و نهصد و نود و نه (۱۳۷۸/۳/۲۷ هجری شمسی) تصویب می کند .

۱- مقررات این توصیه نامه مکمل مقررات کنوانسیون بدترین اشکال کار کودک ، ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸ هجری شمسی) (که از این پس از آن به عنوان (کنوانسیون) یاد می شود) است و در ارتباط با آنها اعمال خواهد شد .

اول- برنامه های اقدام

۲- برنامه های اقدام موضوع ماده (۶) کنوانسیون به عنوان یک موضوع فوری با مشاوره نهادهای دولتی و سازمان های کارفرمایی و کارگری مربوط و با توجه به نظرات کودکانی که به طور مستقیم تحت تاثیر بدترین اشکال کار کودک قرار گرفته اند ، خانواده های آنها و در صورت اقتضا سایر گروه های مربوط متعهد به اهداف کنوانسیون و این توصیه نامه تعیین و اجرا خواهد شد . این برنامه ها باید از جمله معطوف به موارد زیر باشند :

الف- تشخیص و محکوم کردن بدترین اشکال کار کودک .

ب- دور ساختن یا جلوگیری از اشتغال کودکان در بدترین اشکال کار کودک ، محافظت از آنها در مقابل اعمال تلافی جویانه و پیش بینی بازپروری و سازگاری اجتماعی آنها از طریق اقداماتی که نیازهای آموزشی ، جسمانی و روان شناختی آنها را در نظر بگیرد .

پ- توجه خاص به :

۱- کودکان کم سن و سال تر .

۲- کودک دختر .

- ۳- مشکل موقعیت های کار پنهان که در آنها دختران در معرض خطر خاص قرار دارند .
- ۴- سایر گروه های کودکان در معرض آسیب پذیری یا نیازهای خاص .
- ت- تشخیص ، دستیابی و کار با جوامعی که در آنها کودکان در معرض خطر خاص قرار دارند .
- ث- آگاه سازی ، حساس کردن و بسیج افکار عمومی و گروه های مربوط ، از جمله کودکان و خانواده های آنها .

دوم- کار خطرناک

- ۳- در تعیین انواع کارها موضوع بند (ت) ماده (۳) کنوانسیون و در تشخیص جاهایی که این کارها وجود دارند ، از جمله باید به موارد زیر توجه شود :
- الف- کاری که کودکان را در معرض سوء استفاده جسمانی ، روانی یا جنسی قرار می دهد .
- ب- کار در زیر زمین ، زیر آب ، در ارتفاعات خطرناک یا در فضاهای بسته .
- پ- کار با ماشین آلات ، تجهیزات و ابزارهای خطرناک ، یا کاری که متضمن جا به جایی یا حمل بارهای سنگین با دست است .
- ت- کار در محیط ناسالم که ممکن است ، به طور مثال ، کودکان را در معرض مواد ، عوامل یا فرآیندهای خطرناک ، یا در معرض دما ، صدا ، یا ارتعاش های مضر برای سلامتی آنها قرار دهد .
- ث- کار تحت شرایط بسیار مشکل کار برای ساعات طولانی یا در خلال شب یا کار در جایی که کودک به نحو غیرمتعارفی محدود به کارگاه کارفرما است .
- ۴- در زمینه انواع کارهای موضوع بند (ت) ماده (۳) کنوانسیون و بند (۳) بالا مقررات یا قوانین ملی یا مقام صلاحیت دار می تواند پس از مشاوره با سازمان های کارفرمایی و کارگری مربوط ، اشتغال یا کار از سن (۱۶) سالگی را مشروط به این که سلامتی ، ایمنی و اخلاقیات کودکان مربوط به طور کامل مورد حفاظت قرار گیرد و این که کودکان آموزش ویژه کافی یا آموزش حرفه ای در رشته مرتبط فعالیت را کسب کرده باشند اجازه دهد .

سوم- اجرا

۵-

- ۱- اطلاعات و داده های آماری مفصل در زمینه ماهیت و گستره کار کودک باید گردآوری شده و به روز نگهداری گردد تا به عنوان پایه ای برای تعیین اولویت های اقدام ملی برای الغای کار کودک ، به ویژه برای ممنوعیت و محو بدترین اشکال آن به عنوان موضوعی فوری به کار آید.
- ۲- تا حد امکان این اطلاعات و داده های آماری باید شامل داده های جداگانه به لحاظ جنس ، گروه سنی ، شغل ، رشته فعالیت اقتصادی ، موقیت اشتغال ، حضور در مدرسه و محل جغرافیایی باشد . اهمیت نظام موثر ثبت موالید از جمله صدور گواهی های تولد ، باید در نظر گرفته شود .
- ۳- داده های مربوط درباره تخطی از مقررات ملی در زمینه ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک باید جمع آوری و به روز نگهداری گردند.
- ۴- گردآوری و پردازش اطلاعات و داده های موضوع بند (۵) بالا باید با توجه به حق محرمانه بودن انجام شود .
- ۷- اطلاعات جمع آوری شده بر اساس بند (۵) بالا باید به طور منظم به دفتر بین المللی کار انتقال داده شوند .
- ۸- اعضا به منظور نظارت بر اجرای مقررات ملی مربوط به ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک باید پس از مشاوره با سازمان های کارفرمایی و کارگری مربوط ساز و کارهای مناسبی ایجاد یا تعیین نمایند .
- ۹- اعضا باید اطمینان حاصل نمایند که مقامات صلاحیت داری که مسئولیت اجرای مقررات ملی در زمینه ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک را دارا می باشند با یکدیگر همکاری و فعالیت هایشان را هماهنگ می کنند .
- ۱۰- قوانین با مقررات ملی یا مقام صلاحیت دار باید کسانی را که در موارد عدم رعایت مقررات ملی در زمینه ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک باید مسئول شناخته شوند ، تعیین نمایند .
- ۱۱- اعضا تا آنجا که با قوانین ملی قابل تطبیق باشد ، باید با تلاش های بین المللی در زمینه ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک به عنوان موضوعی فوری از طریق زیر همکاری نمایند :
- الف- گردآوری و مبادله اطلاعات مربوط به جرایم کیفری از جمله تخلفاتی که در ارتباط با شبکه های بین المللی هستند .
- ب- کشف و تعقیب کسانی که به فروش و قاچاق کودکان ، یا به استفاده ، فراهم آوردن یا عرضه کودکان برای فعالیت های غیر قانونی روسپی گری ، تولید زشت نگاری یا اجراهای زشت نگارانه اشتغال دارند .

پ- ثبت مرتکبین این گونه جرایم .

۱۲- اعضا باید بدترین اشکال کار کودک مذکور در زیر را جرایم کیفری اعلام نمایند :

الف- کلیه اشکال بردگی یا روش های مشابه بردگی از قبیل فروش و قاچاق کودکان ، بندگی به علت بدهی و رعیتی و کار با زور و اجباری از جمله استخدام به زور یا اجباری کودکان را برای استفاده در درگیری مسلحانه .

ب- استفاده ، فراهم آوردن یا عرضه کودک برای روسپی گری ، تولید زشت نگاری یا اجراهای زشت نگارانه .

پ- استفاده ، فراهم آوردن یا عرضه کودک برای فعالیت های غیر قانونی ، به ویژه برای تولید و قاچاق مواد مخدر به گونه ای که در معاهدات بین المللی مربوط تعریف شده اند ، یا برای فعالیت هایی که مستلزم حمل یا استفاده غیر قانونی سلاح های گرم یا سایر سلاح ها است .

۱۳- اعضا باید اطمینان حاصل نمایند که مجازات ها از جمله در صورت اقتضا ، مجازات های کیفری در مورد تخلف از مقررات ملی در زمینه ممنوعیت و محو هر یک از انواع کارهای موضوع بند (ت) ماده (۳) کنوانسیون اعمال می شود .

۱۴- اعضا همچنین باید به عنوان موضوعی فوری ، سایر راه های چاره جزایی ، مدنی یا اداری را ، در صورت اقتضا برای تضمین اجرای موثر مقررات ملی در زمینه ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک از قبیل نظارت ویژه بر موسسات تجاری که از بدترین اشکال کار کودک استفاده کرده اند و در موارد اصرار بر تخطی ، ملاحظه لغو موقت یا دائم پروانه کار ، پیش بینی نمایند .

۱۵- سایر اقدامات معطوف به ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک ممکن است شامل موارد زیر باشند :

الف- آگاهی سازی ، حساس سازی و بسیج عموم به طور کلی از جمله رهبران سیاسی ملی و محلی ، نمایندگان مجلس و قوه قضاییه .

ب- درگیر کردن و آموزش سازمان های کارفرمایی و کارگری و سازمان های محلی ، ماموران مجری قانون و برای سایر متخصصین مربوط .

پ- تامین آموزش مناسب برای ماموران ذی ربط دولتی ، به ویژه بازرسان و ماموران مجری قانون و برای سایر متخصصین مربوط .

ت- پیش بینی تعقیب اتباع عضوی که جرایمی را مرتکب شده باشند بر اساس مقررات ملی در زمینه ممنوعیت و محو فوری بدترین اشکال کار کودک در داخل خود کشور، حتی اگر این جرایم در کشور دیگری ارتکاب شده باشند.

ث- ساده کردن تشریفات قانونی و اداری و اطمینان از این که آنها مناسب و آماده هستند.

ج- ترغیب توسعه خط مشی ها به وسیله تعهداتی برای پیش برد اهداف کنوانسیون.

چ- نظارت و تبلیغ بهترین رویه های مربوط به محو کار کودک.

ح- تبلیغ مقررات قانونی یا سایر مقررات در زمینه کار کودک به زبان ها یا لهجه های مختلف.

خ- اتخاذ رویه های ویژه طرح دعاوی و تنظیم مقرراتی به منظور حمایت در برابر تبعیض و اقدامات تلافی جویانه کسانی که به طور قانونی برخلاف مقررات کنوانسیون رفتار می کنند و نیز ایجاد خطوط کمکی یا نقاط تماس و مقامات رسیدگی و بازرسی کننده.

د- اتخاذ اقدامات مناسب جهت بهبود زیر بنای آموزش و پرورش و تربیت معلم برای برآوردن نیازهای پسران و دختران.

ذ- تا حد امکان توجه به موارد زیر در برنامه های ملی اقدام:

۱- نیاز به ایجاد شغل و آموزش حرفه ای والدین و بزرگ سالان در خانواده های کودکانی که در شرایط مورد نظر کنوانسیون کار می کنند و؛

۲- نیاز به حساس کردن والدین در مورد مشکل کودکانی که در چنین شرایطی کار می کنند. ۱۶- افزایش همکاری و یا کمک بین المللی در میان اعضا برای ممنوعیت و محو موثر بدترین اشکال کار کودک باید مکمل تلاش های ملی باشد و در صورت اقتضا می تواند با مشاوره با سازمان های کارفرمایی و کارگری توسعه یافته و اجرا شود. این همکاری و یا کمک بین المللی باید شامل موارد زیر باشد:

الف- بسیج منابع برای برنامه های ملی یا بین المللی.

ب- کمک متقابل حقوقی.

پ- کمک فنی از جمله مبادله اطلاعات.

ت- حمایت از توسعه اجتماعی و اقتصادی برنامه های ریشه کن کردن فقر و آموزش همگانی.

موارد یاد شده فوق ، متن معتبر توصیه نامه است که به اتفاق آرا به وسیله کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار در جریان هشتاد و هفتمین اجلاس آن که در ژنو برگزار شد و در تاریخ ۱۷ ژوئن ۱۹۹۹ میلادی (۱۳۷۸/۳/۲۷ هجری شمسی) خاتمه یافت ، تصویب شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و شانزده ماده و توصیه نامه مکمل آن در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هشتم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۸/۲۳ به تایید شورای نگهبان رسیده است .

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی